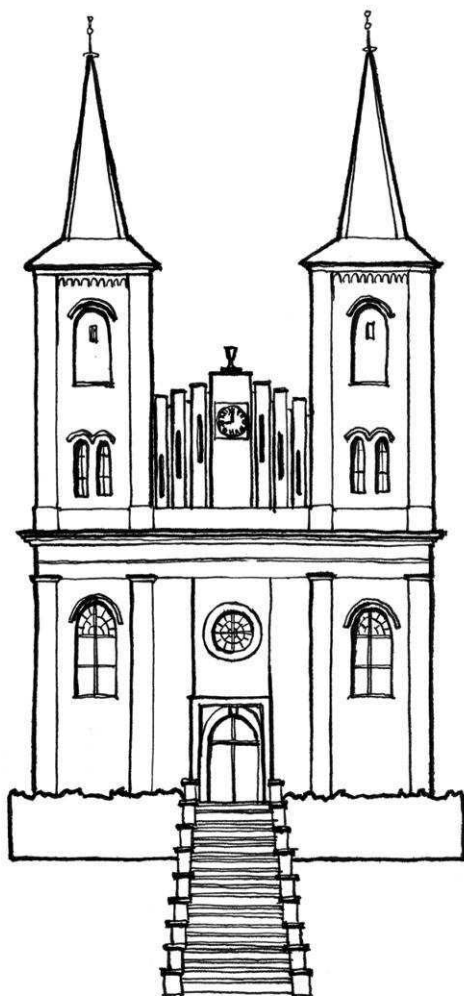

1/2012

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MEŠIČNÍK
SETKÁVÁNÍ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
 Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
 email: ccebrno1@atlas.cz, **<http://www.cervenykostel.cz>**
 kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
 seniorátní faráři: Jiří Šimsa a Marta Židková
 kurátor: Václav Matoušek

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, **<http://brno-ii.evangelnet.cz>**
kazatelé: Jaroslav Vítek a Ondřej Kolář, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, **<http://husovice.evangnet.cz>**
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

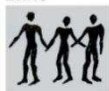
Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangent.cz, **<http://zidenice.evangnet.cz>**
kazatelé: Pavel Kašpar a Romana Špačková, faráři
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakonie.cz **http://brno.diakonie.cz**
ředitel: Jan Soběslavský

**Evangelická akadémia,
Vyšší odborná škola sociálne právni**

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2012 (XIV). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vitek. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně s finanční podporou statutárního města Brna.

ÚVODNÍK

Ani se tomu nechce věřit, ale tímto číslem začínáme čtrnáctý ročník. Za tu dobu jsme se, pravda, už mohli něco naučit. Na druhé straně jsme také mnohé nápady a témata vyčerpali. Každý ročník se tak stává o něco těžší. Jistě by bylo stále co zdokonalovat. Dosáhli jsme však asi hranice, kterou při dosavadním způsobu přípravy časopisu neumíme překonat. Mohli bychom přidat barevnou obálku, mohli bychom tisknout více rozhovorů, mohli bychom se více věnovat aktuálním společenským problémům. Ale to vše by vyžadovalo daleko intenzivnější a především profesionálnější způsob práce a redaktora, který by se mohl časopisu věnovat na řekněme třetinový úvazek. A zvýšené náklady a tedy i prodejní cenu. To však není reálné. Místo toho časopis již delší dobu vychází v ustálené obsahové i grafické podobě, kterou nechceme zásadně měnit.

Pár změn však přece jen chystáme. Nejprve ty obsahové. Na obálce najdete kresby evangelických kostelů z jižní Moravy. Slíbila nám je naše dvorní grafička, sestra Iva Malíková, která s námi spolupracuje od samých začátků. Její kresby vynikají originalitou, vkusem a pohodou. Ivo, díky!

Připravujeme také novou rubriku na aktuální společenské téma. Každý člen redakční rady si kromě úvodníku vylosoval také měsíc, kdy připraví anketu a rozhovor na téma, které bude živé a diskutované buď v církvi, nebo na veřejnosti.

Skončí rubrika Čtyřikrát z Brna a pod názvem Naše sbory bychom se chtěli více věnovat i kazatelským stanicím našeho seniorátu. Ostatní rubriky poběží dále. Bylo a bude. Žili a žijí mezi námi. Lidé ve sboru, Jak se dělá atd.

Výsledky naší práce jsou závislé na ochotě členů redakční rady a několika pravidelných přispěvatelů. Chci jim všem poděkovat, že ve svém volném čase píšou, fotografují, malují, korigují a skládají tak číslo dohromady. Na tomto místě bych rád ocenil velký přínos, kterým byly pro náš časopis nápady, zkušenosti a pilná práce bratra faráře Ctirada Nováka. Přes řadu zdravotních obtíží plnil přijaté úkoly více než svědomitě. Věřím, že nám občas ještě něco napíše, ale z pravidelné redakční práce se již omluvil. Radku, díky!

Biblické pobožnosti zajišťoval v minulém roce od svých ročníkových kolegů bratr Ondřej Kolář. Děkujeme mu za spolupráci a nechť se mu v novém sboru v Praze-Kobyliších líbí. Po jeho odchodu se podobné práce ujme jeho nástupkyně ve sboru Brno II sestra Saša Hauserová. Výchozím textem budou žalmy a jejich autory nově ordinovaní kazatelé naší církve.

Je třeba se také zmínit, že celých čtrnáct let časopis sestavuje na počítači bratr Milan Cahlík. Patří mezi zakladatele tohoto časopisu (původní název byl Jednička). Bez jeho spolehlivé práce si Setkávání nelze snad ani představit. Milane, díky! Poslední rok, při přechodu na ofsetový tisk je třeba provést ještě další technické úpravy pro potřeby tiskárny. Těch se ochotně ujal známý fotograf bratr Jan Vondra. Honzo, díky!

Každé číslo vzniká v průběhu jednoho měsíce. V prvním týdnu je redakční rada, druhý týden je třeba dodat chybějící články a fotografie, třetí týden se

provádí korektura, o kterou se vzorně stará sestra Hana Dvořáková. Hanka, díky!

Postupně vzniká první podoba čísla, a je třeba rozhodnout, které články odložíme nebo vyřadíme. Bratr Franců upravuje fotografie pro tisk, mnohé z nich sám vyfotografoval a do posledního čísla připravuje seznam článků. Honzo, díky!

Informace o bohoslužbách telefonicky zjišťuje a do tabulek vyplňuje sestra Marta Židková. I když to v kanceláři čtyřikrát kontrolujeme, přece nám občas něco uteče. A pak už se jede do tiskárny pro pět set nových čísel a začíná distribuce. Naším cílem je, aby časopis sloužil k lepší informovanosti a propojení našich sborů. Každý sbor odebírá a hradí dohodnutý počet čísel Brno I 300, Rychmanov 15, Brno II 120, Husovice 15 a Židenice 30. Malá část se prodá v knihkupectvích nebo se posílá poštou jako povinné výtisky. Neprodané výtisky se rozdají při Noci muzeí a kostelů nebo při kurzech Alfa.

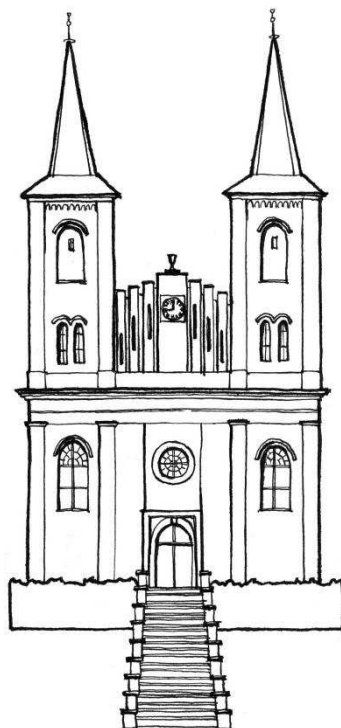
Jiří Gruber

EVANGELICKÉ KOSTELY NA JIŽNÍ MORAVĚ

Evangelický kostel ve Vanovicích

V tomto ročníku Setkávání budou na obálce každého čísla obrázky evangelických kostelů a v textu se dotkneme i toho, co je na stavbě neobvyčejné. Jako první je vanovický kostel, který nemá již nic společného s původní toleranční modlitebnou, postavenou velkým úsilím za necelé dva měsíce (18. 8. až 15. 10. 1783).

Již v roce 1826 se vanovičtí rozhodli vybudovat větší a důstojnější kostel odpovídající rozměrným katolickým chrámům. Kazatelem sboru byl tehdy Samuel z Nagy, zakladatel dynastie Nagyů, pozdější reformovaný superintendent, který ovládal dobře také právníké předpisy. Nagy dlouho zápasil s úřady o povolení stavby a není se čemu divit, vždyť návrh nerespektoval toleranční předpisy. Až téměř po deseti letech mohli vanovičtí začít stavět; kvůli stížnostem byla stavba přerušována a Nagy v letech 1841 a 1842 intervenoval ve Vídni. Kostel byl dokončen v roce 1843 a příštího roku posvěcen. Ovšem věže ani zvony ještě tehdy neměly šanci. Ale místní evangelíci se spolu se svým kazatelem nedali a doba též pokročila. Blížilo se vydání protestantského provizoria (1849) a protestant-

ského patentu (1861). Bednářův Památník říká: „Zvláštní druh zvonění měl sbor od roku 1843 ve stroji o 3 ocelových prutech v podobě podkov, na něž naráží dřevěná kladiva pohybovaná jednoduchým zařízením. To pobouřilo katolíky“, ale už nic nenadělali, zvony to nebyly, a tak se zvonilo tímto jedinečným unikátem, který lze vidět dodnes na jedné ze dvou věží postavených v letech 1863-1865. Od roku 1870 měl pak kostel skutečné zvony. Obětavostí celého sboru byla tato pseudorománská stavba důkladně a s láskou opravována, už ne vždy všemi odborníky obdivována.

Jiří Novák

CO VY NA TO?

„Mají se Romové přizpůsobit většinové populaci?“

Tato otázka jistě napadá mnohé z nás, když se snažíme jako křesťané hledat cestu ze stále se opakujících (a v poslední době vyostřených) střetů mezi Čechy a Romy. Při demonstracích ve městech na severu Čech padaly výroky plné hysterie hraničící mnohdy až s vražednou nenávistí. S klidnou hlavou musím říci, že mě také iritují postoje Romů, kteří se dožadují všech sociálních výhod, ale nehodlají respektovat pravidla obvyklá pro ohleduplné soužití. Položila jsem úvodní otázku, týkající se požadavku na důsledné přizpůsobování Romů, mládeži, která se schází pravidelně v Židenicích, a z jejich odpovědí formou ankety vyjímám:

- Mají se přizpůsobovat, ale asi ne ve všem. Oblast přizpůsobení: Zákony ČR ano, kultura ne, sociální systém – když do něj budou též daněmi přispívat, tak ano, jinak nic. (muž, 25 let)

- Přizpůsobování se společnosti, ať už jde o Romy, či jinou menšinu, je ztráta jejich individuality. Pokud jde o zákony a chování lidí v určité zemi, ty by měly platit pro všechny bez rozdílu, a nekázeň je jen projevem nevůle ovládnout sám sebe a své potomstvo. Pokud jde o tradice, tak toho by se přizpůsobování rozhodně dotýkat nemělo. I jiné etnické menšiny mají své tradice a nikdo je nezakazuje. (muž, 21 let)

- Co rozumíme pod pojmem míra přizpůsobení? To, že neuslyšíme řvoucí romské spoluobčany v šalinách, kde suverénně jezdí načerno, nebo že začnou klást větší význam vzdělávání svých dětí? Každý tuctový, polovzdělaný Čech by asi nejraději odpověděl: „přizpůsobit se či ne, hlavně ať o nich neslyším a nedělají nám problémy.“ Dle mého názoru mají Romové opravdu těžkou pozici. Jsou v kulturně odlišném prostředí, s přetřhanými vazbami na svou tradici. Kladu si za ně otázku: Jsou toho vůbec schopní? (žena, 23 let)

Obrátila jsem se s uvedenou otázkou na odborníci v této oblasti, Dr. Irenu Kašparovou, a ta napsala:

„Rychlá odpověď zní: pokud tady chtějí s námi žít, tak ano. Musí respektovat naše zákony, mohou a měli by se podílet na jejich spoluvytváření. Mohou využívat svých práv a musí plnit své zákonné povinnosti. Vlivem

historického působení sociálního inženýrství nejprve Hitlerových stoupenců a později i komunistického establishmentu však bylo způsobeno, že Romové nemají rovné startovací podmínky k tomu, aby se na definování zákonů, práv a povinností mohli podílet, či alespoň dohlížet na jejich rovné nastavení. Rodící se elitu vybili nacisté v Osvětimi. Chudé a nevzdělané masy učinili komunisté dokonale mentálně i hmotně závislými na cizí pomoci tím, že stanovili ekonomické a sociální standardy, nevyhovujícím rodinám odebrali děti do vlastní péče, nabídli velkorysou výpomoc formou sociálních dávek, upřednostnili manuální práci před vzděláním a násilnou formou potlačili odlišné kulturní, jazykové a národnostní identity. Byla to cesta nanejvýš nežádoucí; to je dnes všeobecně přijímaný fakt; ale směr, kterým se mají naše kroky nadále ubírat, respektive to, co nás na konci zvolené cesty či cest čeká, je stále zahaleno hustou mlhou. Jisté je, že ani čtvrt století po pádu komunismu nenabyl Romové svou ztracenou samostatnost. Přesto, nebo právě proto zůstává v zájmu většinové společnosti, aby svá práva a povinnosti definovala na principu občanské rovnosti a všechny strukturální finty, které před právem upřednostňují jen některé skupiny či jednotlivce, vymýtila ze svého právního systému i s kořeny.

V oblasti dodržování etického kodexu a nepsaných norem chování již odpověď na úvodní otázku tak jednoznačná není. Tato pravidla jsou v prostoru a čase proměnlivá, jejich dodržování je dobrovolné a spíše ukazuje na příslušnost k určité společenské vrstvě či zájmové skupině než na „správné“ či „špatné“ chování. Závratně se měnící technologie s sebou přinášejí i podstatné změny v chování jednotlivce i celé společnosti. Virtuální vztahy a setkávání se v kyberprostoru namísto městského parku je čím dál běžnější nejen pro mladou generaci. Rychleji než kdy předtím se mění společenské hodnoty, standardy a normy, jejichž dodržování není vymahatelné ani univerzální nejen ve vztahu k Romům, ale ani uvnitř samotné většinové společnosti. Chybná gramatika a pravopis nebo vulgární a hlasitý projev na veřejnosti o dané osobě ledacos napoví, ale do vězení za to nepůjde. Důležité je nezůstat apatický. Opakované a důsledné odmítání takového chování je jediné a neúčinnější (i když poněkud zdlouhavé a leckdy zdánlivě marné) řešení podobného odklonění se od etického „normálu“ společnosti.

Ani naše společná křesťanská etika není v našem státě univerzálně platnou a uznávanou normou, přesto nám, kteří se podle ní chceme řídit, poskytuje ve vztahu k Romům jasné vodítko. Definuje pro nás onen zdánlivě subjektivní „normál“. Před Bohem jsme si rovni, nemáme odlišnou barvu kůže, nezáleží na našem vzdělání, věku, společenském postavení ani na počtu dní a let, po které se v modlitbách k Bohu obracíme. Bůh stojí o to, abychom přiváděli na jeho cestu své blízké. Naše misie nemusí a ani nemůže být celoplošná. Zákony a nařízení shora na jemné předivo etických norem chování stejně nefungují. Osobní svědectví a přístup je to, co má vždy největší váhu, a mezi Romy to platí stonásobně. Přivedeme-li každý jen tu jednu svou ztracenou ovečku, máme vyhráno. Vždyť romská menšina je u nás méně početná než ta křesťanská!“ (I.K.)

Co říci závěrem? Závěr není a patrně nikdy nebude. Nemáme-li příležitost nebo dost sil dělat něco sami, podporujme všechny šance, které mohou Romy přimět k práci a jejich děti k nabytí vzdělání, a to i za cenu určité pozitivní diskriminace (pouhou represí to asi nepůjde).

Jana Slámová

BYLO

Adventní odpoledne Křesťanské služby

Jako každý rok, těšili jsme se na tradiční adventní odpoledne, které vždy organizuje a připravuje ve sboru Brno I odbor Křesťanské služby. Výběr tématu a zejména přednášejícího byl tentokrát neobyčejně zdařilý. Pozvání přijal emeritní farář z Jimramova Jan Keller.

Odpoledne jsme zahájili zpěvem adventní písně 276 „Slávy Pán přichází opět“ a biblickým zamyšlením, které se bezprostředně dotýkalo zadaného tématu celého odpoledne: Křesťan a služba. V besedě po přestávce, která byla vyplněna rozhovory mezi účastníky a bohatým občerstvením, které připravily sestry z Křesťanské služby, rozvinula se diskuse a bratr farář nejenže odpovídal na dotazy a náměty, ale vyprávěl i o zkušenostech ze své práce starosty Jimramova. Tím zdůraznil důležitost neokázalého křesťanského působení a možnosti služby spoluobčanům.

Bylo nás na celém odpoledni přibližně třicet, odcházeli jsme po skončení radostně, posilnění na duchu i na těle a taky s vědomím, že ten, kdo nepřišel, může litovat.

Blahoslav Šimek

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

Ne nás, Hospodine, ne nás, ale svoje jméno oslav pro své milosrdenství a pro svou věrnost!

Žalm 115,1

Potkali jste už někoho známého, celebrity? Možná jste viděli slavného sportovce, dostali autogram známého spisovatele anebo jste prostě byli na koncertu známé kapely. Já jsem na Ostravském listopadání v roce 2011 byla na koncertu křesťanské folkrockové kapely Oboroh. Ti na své druhé desce zhudebněných žalmů „Spatřujeme světlo“ z roku 1993 jako první píseň dali právě žalm 115: Ne nás, Hospodine.

Uvědomuju si, jak je těžké zhudebnit žalmy. Oborohům to podle mého názoru vyšlo moc dobře. Ale taky vím, jak těžké je odolat pokušení oslavit vlastní jméno. Pobyt v blízkosti oblíbených hrdinů a významných osobností je velkým zážitkem. Je něco jiného, když se na ně dívám v televizi nebo o nich čtu v novinách, a něco jiného, když s nimi mám přebývat v jedné místnosti.

Tak moc to na nás působí, je to tak úžasný pocit! Někdo by řekl, že je to boží pocit. Ale není to správné. Bez urážky - ale i vlivní politici, největší sportovní hvězdy, nebo nejvýznamnější spisovatelé jsou nakonec jen lidé. Přestože udělali něco velkého, v hloubi srdce zůstávají stejní lidé jako my. V Božích očích jsme všichni hříšníci, kteří potřebují milost stále Toho Jediného, kterého opravdu můžeme nazvat velkým: Našeho Všemohoucího Boha.

Izajáš říká nej přesněji: "Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů" (Iz 6,5). Měl vizi Boha a byl udeřen kontrastem mezi Bohem a sebou samým. Byl úplně bezmocný, dokud ho Bůh nezachránil.

Jsmo úplně stejní. Ale díky spáse, kterou nám Bůh nabízí, můžeme se povznést do neuvěřitelné výšky. Pouze mimořádný Bůh může něco takového udělat pro obyčejné lidi. Ne nás, Hospodine, ne nás, ale svoje jméno oslav pro své milosrdenství a pro svou věrnost!

MODLITBA

Pane Ježíši, v Tebe doufáme, Tvé svaté jméno slavíme, protože Ty jsi náš Tvůrce a Spasitel. Amen.

Autorkou tohoto zamyšlení je **Ewa Jelinek**, od roku 2011 druhá farářka v Ostravě. Původem z polského Zelowa.

ŽIJÍ MEZI NÁMI

Můj života běh 1921-2011

*Vloni jsme si – zejména my, senioři věkem - připomínali vzácné životní jubileum paní prof. **Marie Pavlíkové-Křehlíkové**, s kterou jsme se pravidelně vídali v Blahoslavově domě ještě před několika léty. Nyní tráví větší část roku zpravidla ve svém domocilu na východní Moravě. Požádali jsme ji o několik slov, shrnujících její životní osudy. Zpracoval C.N.*

Pozděchov, Přerov, Užhorod, Brno, Praha, Ostrava, Brno, Rožnov pod Radhoštěm, Brno, Víř, Brno, Bratislava, Brno, Chvalnov... To byly vesnice a města, ve kterých jsem prožívala své dny a roky – v dětství s rodiči a sourozenci, pak ve studentském období, v zaměstnání, ve vlastní rodině. Životních proměn bylo hodně a při každé změně jsem měla pocit, že nezvládnou to, co mne čeká.

Od dětství mě upoutávala hudba. Prý jsem říkala, že chci chodit do takové té školy, kde se učí na klavír a na housle (dechové nástroje jsem příliš ráda neměla). Pozděchov je vesnice na Valašsku, blízko Vizovic. Tam jsem se narodila a záhy zjistila, že sníh je studený a bosky se chodí jen ve světnici... Když mi bylo něco přes tři roky, stěhovali jsme se do Přerova. Naším novým domovem se stal dům uprostřed parku Michalov, kde náš táta vedl

renomovanou promenádní restauraci. Tady se postupně narodili dva moji bratříčci (z nich jeden po třech týdnech zemřel) a sestřička. Měli jsme tam pejsky, s nimiž jsem si moc ráda hrála, foxteriéry a ovčáka, který s tátou muzicoval. Byli jsme rodina plná zpěvu. Táta si hrával písničky v terciích a ten pejsek u něho vydržel sedět, čumák nahoře, a do jeho hraní nádherně vyl. Taková vystoupení jsem měla hrozně ráda.

V roce 1928 se rodiče rozhodli, že se přestěhujeme do Užhorodu, kde se tátovi nabízelo zaměstnání hoteliéra a kavárníka. Stalo se tak koncem roku, kdy ukrutně mrzlo, zima jak na objednávku. V Užhorodě žilo vícenárodní obyvatelstvo, Češi, Slováci, Rusíni, Rusové, Maďaři, Němci, Židé. Do škol chodily děti podle rozhodnutí rodičů. Byla tam česká obecná škola, měšťanka, reálné gymnázium, židovské a ruské gymnázium i cikánská obecná škola, výborně vedená českým učitelem, který mluvil a učil v romštině. V Užhorodě jsem dokončila obecnou školu a čtyři třídy reálného gymnázia. To však nebyla škola pro mne, matematika, fyzika, rýsování, a ještě několik dalších předmětů mne nezajímalo.

Tehdy mi rodiče dali možnost vystudovat hru na klavír. Ač naše rodina žila na Podkarpatské Rusi (dokud nenastala persekuce a vyhánění), hlásila jsem se – a byla přijata – na konzervatoř v Brně. Na této škole jsem byla šťastná a učení i cvičení na klavír mě moc těšilo. Dostala jsem se k výbornému učiteli, prof. Františku Schäferovi. Nejdříve jsem v něm viděla nadmíru přísného učitele, trochu mi vadilo, že chodí stále v černých šatech, ale svým přístupem k posluchačům a způsobem výuky si nás tak získal, že jsme klávesy proháněli s velkým zaujetím.

Poslední rok na konzervatoři pro mne znamenal povinnost nastudovat některý klavírní koncert s orchestrem. Vybrala jsem si Beethovenův koncert c-moll. Byla to nádherná příležitost, ale do mé přípravy začal těžce doléhat stín smutné doby. Válka a stanné právo v plném proudu, a v mé mysli pochyby, má-li teď moje studování smysl. Skoro se mi chtělo všeho nechat. Přesto jsem koncert nacvičila a obdržela absolventské vysvědčení, jehož bylo třeba, abych mohla vyučovat. Náš absolventský koncert byl nicméně poznamenán událostmi po odstranění R. Heydricha. Nemohl se konat v Besedním domě ani na Stadioně. Ředitel Kunc usmlouval absolventský večer aspoň do divadla na Falkensteinerově (dnes Gorkého) ulici. Nesmělo však být přítomno žádné publikum, ani rodiče nebo přátelé. Celé prostředí hlídali němečtí vojáci a přístup měli jen posluchači, profesori, účinkující. Po koncertě jsme se rozešli, nebyla nálada si povykládat. Tak skončila další etapa mého života.

Ještě jeden školní rok jsem pak soukromě studovala v Praze u prof. V. Kurze. Ale válečná nouze se dál stupňovala a mne netěšilo, že nevydělávám. Chtěla jsem si nalézt zaměstnání v Brně, kde nyní již žila i naše rodina, ale pracovní příležitost se pro mne otevřela až daleko v Ostravě-Vítkovicích: povolání učitelky na hudební škole. Byla to pro mne výborná škola. Mým úkolem bylo učit, ale také sama nacvičovat nové skladby, protože učitelé této školy vystupovali každý měsíc na veřejném koncertě. Zahrála jsem si Beethovenův koncert c-moll a Dvořákův koncert pro klavír a orchestr; a to mě tenkrát vlastně zachránilo od nasazení do továrny.

Když se pak začalo schylovat ke konci války, takřka před probíhající frontou jsem ujela do Brna. Teprve až se časy trochu uklidnily, vrátila jsem se zpět do Ostravy a vyučovala zde další školní rok. Na jeho konci jsem na základě konkurzu dosáhla na místo učitelky na brněnské konzervatoři. V tom čase už byla v Brně otevřena také JAMU a já jsem na ní rok studovala. Když jsem se vdala a měli jsme s manželem Adolfem Pavlíkem tři děti, další studium na Janáčkově akademii jsem už nemohla zvládnout.

To však u nás už nastupoval „nový řád“, komunismus, u něhož byl můj muž s celou rodinou špatně zapsán. Dlouho jsem nikde nemohla dostat místo, ale zájem o hudební práci jsem neztratila (a naše děti doma rády poslouchaly moje cvičení). Až po letech jsem dostala zaměstnání v nejnižší kategorii učitelství, později na LŠU, ale i tam mě nakonec donutili odejít do důchodu. Jako zázrakem však právě tehdy brněnská konzervatoř potřebovala korepetitorku a místo mi bylo nabídnuto. Tak jsem se mohla jako důchodkyně věnovat tomu, co jsem měla ráda: doprovázet na klavír výborné posluchače konzervatoře i JAMU.

Po úmrtí manžela v r. 1986 jsem znovu v mysli hledala, co dělat dál. Podnět přišel ze sboru. Začala jsem se věnovat pořádání hudebních večírků v Blahoslavově domě. Byla to krásná práce. Měla jsem příležitost seznámit sbor s řadou pozoruhodných skladeb a interpretů. (Jeden z programových cyklů představoval posluchačům např. významná brněnská kvarteta, vedle sólistů jsem někdy pozvala i komorní orchestr apod.) Jedině mě přitom sužovalo pomyšlení, že musím umělce žádat, aby u nás hráli zadarmo. Ale všichni, kdo hráli či jinak účinkovali, přišli rádi a měli zájem o další večery.

Jenomže roky se nějak nahromadily, a nakonec bylo načase i tuto práci již opustit. Nesplněna zůstala má tajná představa z doby mládí, že jednou budu v Užhorodě mít hudební školu...

Děti zatím samozřejmě vyrostly a přes nějaké překážky i vystudovaly, a hudba byla jejich společnou láskou; obě dcery jsou nyní už v důchodu, syn musí ještě sloužit. Nejméně desetkrát během života jsem se stěhovala (což někdy souviselo s manželovým zaměstnáním stavebního technika). Nyní už 8 let žiji na venkově, v Chvalnově na Kroměřížsku, a jen na zimu se uchyluji k dceři do Brna. Nikam již nemohu vycházet a ani hra na klavír (ať nazpaměť, nebo z not) mi už není možná.

Mám-li říct, čím mi v životě byla hudba, musím se vyznat, že velikým, nevyčerpatelným potěšením, a podporou k životu – zejména když mi bylo zle. Setkání s uměním hudby pomáhá člověku k pohodě a zve nás dál, za vyššími a ušlechtilějšími obzory. Vyučování hudby mi proto přinášelo radost, byť někdy i trápení. Jaké skladby jsem měla nejraději? Nikdy jsem neplédovala jen pro jeden hudební směr, jednoho nejbližšího skladatele, jedno slohové období. Poznávala jsem krásu právě i v tom, jak jedno na druhé navazuje ve vzájemném vyrovnávání a doplňování.

Bylo toho mnoho, čím jsem prošla, za všechno a za všechny lidi, které jsem poznala, za ochranu vzdávám děkování našemu nebeskému Otci. A co přinese budoucnost? To ví naštěstí jen samotný Pán všeho dění. Já pouze přeji těm, kdo přijdou po nás, aby měli dobré životy. Je to možné?

Sedmdesáté výročí prvního transportu Židů z Brna

Bydleli jsme v rodinném domku nedaleko židovského hřbitova v Židenicích. Vídal jsem tam prosté židovské pohřby s rakví z hoblovaných prken, které konal tehdejší brněnský rabín Dr. Richard Feder. V černém taláru a s bílými tabulkami připomínal evangelické kazatele. Takto byli pohřbíváni většinou Židé z Brna, kteří přežili hrůzný holocaust. Tehdy jsem si ještě plně neuvědomoval, že jsou našimi staršími bratry ve víře v jednoho Boha. Ovšem křesťané, katolíci i evangelíci, nesou značnou část viny na častých pogromech, až k tomu nejhoršímu a největšímu. Jen si vybavuji dávnou Lutherovu knihu O židech a jejich lžích (1543) a z nedávné doby papežskou rehabilitaci tradicionalistického biskupa Richarda Williama (24.1.2008), který popírá holocaust a existenci plynových komor v koncentračních táborech. V nacistických táborech zahynulo na šest milionů Židů včetně dětí, z českých zemí 80 000, z Brna bylo odvečeno celkem více než 10 000 našich židovských spoluobčanů a z vyhlazovacích táborů se jich vrátilo jen 700.

Vzpomínka na první transport (16.11.1941) se konala v předvečer výročí, v úterý 15. listopadu na židovském hřbitově v Brně-Židenicích, a to nejprve u Památníku holocaustu. Jen malé vysvětlení. Holocaust je řecké slovo a znamená celopal, oběť. To připomíná lidské oběti pohanickým bohům a je to do jisté míry v případě hitlerovského nacistického pohanství pravda. Proto Židé raději užívají hebrejské slovo šoa, které znamená zničení, katastrofu.

U památníku se shromáždilo přes padesát účastníků, kteří přežili šoa, a i mnohem mladší Židé a další účastníci, včetně mne a manželky, kterým není jedno, co se dělo tehdy v duchu německého národa, a také jim není jedno, že se objevují všelijaké rasistické náznaky i u nás. Důstojný stařec pan Juraj Neufeld s talitem (modlitebním pláštěm s třásněmi) zde zazpíval dojemně hebrejsky pohřební modlitbu. Už tehdy se mnozí neubránili slzám pohnutí.

Pak jsme se odebrali od domku dříve postupně užívaného hrobníkem, zahradníkem, stolařem, a nyní opraveného a pietně upraveného na Turistické informační centrum Židovské obce Brno s výstavním a přednáškovým sálem. Před promítnutím filmu „Zapomenuté transporty do Minsku v Bělorusku“ proběhla vzpomínka na začátek holocaustu v Brně. Nejprve promluvil předseda židovské (dříve náboženské) obce pan Ing. Pavel Fried, pocházející z Třebíče, kde byla původně komunita asi tří set Židů, jeho otec tam měl železářství a všichni lidé se tehdy vzájemně respektovali. Mimo jiné pověděl o iluzi, že když Židé přijmou pravidla západní civilizace, budou uchráněni nesmyslného pronásledování. Byl to omyl. Němečtí nacisté je zbavili všeho, označovali je žlutými hvězdami a postupně odváželi transporty smrti k vyhlazení. První transport z Brna čítal 1 000 osob, byl vypraven ze Špilberku, a to do Běloruska. Všechny ostatní odjžděly do Terezína ze školy na Merhautově ulici. Každoročně se tam uskutečňuje tryzna, další bude 16. ledna 2012.

Shromáždění pozdravila paní Věra Koupilová z Krajského úřadu, která má na starosti menšiny.

Anna Hanušová, účastnice jednoho z transportů, která dostala předvolání k odsunu na den svých jedenáctých narozenin, vzpomíná, jak je vezli do Terezína a pak po pěti dnech dorazili do Minsku. Odtud vydává otřesné svědectví, když procházeli hlavní třídou, jak na kandelábrech visela zmrzlá lidská těla a větrem vydávala otřesné zvuky. Pod trestem smrti nesměli mluvit s Rusy. Tam, kde byli ubytováni, připadlo třicet lidí a dva chleby na jednu malou místnost. Kvetl tam výměnný obchod: třeba jedny hodinky za jeden bochník chleba. V objektu opery třídilo 150 žen oděvy, boty, brýle...

Host této vzpomínky, houslový virtuos Dr. Alexander Šonert, přednesl mezi příspěvky několik skladeb, při kterých si mohli přítomní vybavit vzpomínky na své umučené. Celý program uváděla paní Zuzana Prudilová a závěrečným slovem posloužil Pavel Fried, se kterým jsme pak v soukromém rozhovoru vzpomněli na jeho již zemřelou manželku Vlastu, rozenou Macháčkovou, z židenického sboru ČCE.

Co napsat závěrem? To, co se dělo, už mnozí nepamatují, měli bychom být velmi obezřetní ke zpochybňování holocaustu a neofašistickým projevům od kohokoliv.

Jiří Novák

Toleranční patent 13. října 1781

Dne 13. října uplynulo 230 let od vydání tolerančního patentu císařem Josefem II. r. 1781. Tímto patentem Josef II. povolil ve svých zemích nekatolíkům "soukromé vykonávání jejich náboženství", jak se doslova v patentu praví. Katolická církev zůstala nadále vládnoucí církví – "die dominante Kirche", evangelíci byli pouze tolerováni, tj. snášeni, trpěni.

Již jejich úřední pojmenování "ne-katolíci" ("Akatoliken") naznačuje jejich neplnoprávné postavení. Cítíme to dobře, řekneme-li si pro srovnání "pravdivý – nepravdivý", "spravedlivý – nespravedlivý" apod.

Přesto však výsady, které toleranční patent přinesl, byly veliké. Spolu se zrušením nevolnictví, které následovalo několik dní po vydání tolerančního patentu, osvobodil Josef II. nejnižší a nejpočetnější vrstvu obyvatelstva svého státu z největší duchovní a tělesné poroby. Význam obou těchto patentů, tolerančního a zrušení nevolnictví, je proto v pravém slova smyslu nesmírný.

Krátce se jen zmíním o nařízeních, která Josef II. před tolerančním patentem vydal. Ukazuje, s jakou péčí a počáteční rozhodností se náboženské otázky věnoval. Později své stanovisko změnil, ovlivněn patrně i papežovou

návštěvou ve Vídni, a přestupování k evangelickým vyznáním značně ztížil. V srdcích prostých evangelíků však zůstal jejich milostivým příznivcem a ochráncem.

Tak v předmluvě k vzácnému žaltáři Řehoře Jakuba Olešnického (Brno 1783) čteme: "Ó pastýři Izraelský a Zachovávateři Josefa Egyptského, zachovejž též tohoto Josefa Druhého, Císaře a Pána našeho milostivého. Ochraňujž jej štítem křídel svých, ostříhejž ho jako zřetelnice oka svého, a svatí anjelé tvoji ať se kladou vojensky okolo něho, posiluj trůn jeho spravedlností a milostí, a dej za času jeho pokoj a lásku a dobrotivost..."

Jiný příklad oddanosti: někteří evangelíci se dokonce domnívali, že je císař Josef II. evangelické víry. Tak např. evangelíci ze Zubřího volali na umírajícího Kristiana Lankoše, u jehož lože se shromáždili, aby setrval v evangelické víře, "ve které se nalézá a v které také Jeho Milost Císařská sám je".

Tato oddanost k Josefu II. přetrvávala dlouhá léta. Tak koncem 19. století, tedy asi 100 let po vydání tolerančního patentu, napsal senior Dobeš ve svých pamětech evangelického reformovaného sboru v Novém Městě na Moravě, že v jednom chudém stavení mají dosud obrázek na zdi, dílo nějakého domácího umělce, s tímto nápisem: "Milí bratři a sestry! Já Josef II., z Boží milosti císař římský, já jsem vám vaše náboženství z milosti Boží povolil, který pilně zachovávejte a svobodně ho užívejte."

Před vydáním tolerančního patentu zrušil Josef II. nejprve náboženské komise, které byly v českých zemích zřízeny v r. 1733 a 1748 proto, aby zabavovaly kacířské knihy a pátraly po smýšlení obyvatelstva, např. odposloucháváním rozhovorů v hostincích atd. Potom zakázal nucené přesídlování z náboženských důvodů (víme, že ještě v r. 1777 po valašských událostech byla řada evangelíků přesídlena do jihovýchodních Uher), a konečně v červnu r. 1781 zrušil všechny náboženské patenty vydané od doby Ferdinanda II., vítěze bělohorského. Podle nich každý, kdo si chtěl koupit dům nebo statek, musel mít potvrzení od katolického faráře o svém katolickém smýšlení, a jedině s takovým potvrzením směli být také přijati noví poddaní nebo řemeslníci. Dále ustanovovaly přísné tresty pro ty, u nichž se konala tajná náboženská shromáždění, a zakazovaly nábožensky smíšená manželství.

Nařízení z 13. září 1781 je přímým předchůdcem tolerančního patentu. Každému má být dopřána svoboda svědomí, každý člověk má být posuzován podle své píce, služebné horlivosti a mravní bezúhonnosti.

Toto své stanovisko nemínil císař oznámit veřejně, ale úřady se jím měly řídit od případu k případu. Za měsíc, 13. října, upustil však od svého původního úmyslu a nařídil veřejné prohlášení tolerance zvláštními oběžníky. To je onen slavný toleranční patent. Rovněž nařídil, aby zpráva o zavedení tolerance v habsburských zemích byla publikována v německých, italských, latinských a francouzských novinách pod nadpisem WIEN a ve všech novinách provinciálních. Vlastnoruční poznámkou k rozkazu vojenské radě povolil

přijímání evangelických vojenských lékařů, návštěvy pastorů u nemocných evangelických vojáků a odsouzených k smrti a účast vojáků na evangelických bohoslužbách. S konečnou platností byl toleranční patent formulován státní radou 20. října. V tomto znění je skoro neznámý. Obvykle se za toleranční patent pokládá formulace oběžníku z 13. října.

Jaký je obsah tolerančního patentu? Po delším úvodu povoluje v 7 bodech nekatolíkům:

1. Mohou si stavět školy a modlitebny bez věží a zvonů a s postranními vchody z jakéhokoliv materiálu tam, kde se shlukne ve sbor 100 rodin nebo 500 duší. Mohou navštěvovat i vzdálenější modlitebny, mohou duchovně posilovat své nemocné, ale nesmějí zabránit návštěvě katolického kněze, jestliže o ni nemocný požádá. Pohřeb smí být veřejný v doprovodu pastora.
2. Mohou si volit učitele, kterého nekatolická obec musí vydržovat. Schválení úřadů je ovšem nutné.
3. Jestliže je nekatolická obec patronkou pastora, může si ho sama volit. Musí však mít potvrzení od těšínské nebo uherské konsistoře.
4. Štoly musí být dále placeny katolickému faráři.
5. V soudních otázkách nekatolíků rozhoduje politická zemská správa.
6. Ve smíšených manželstvích jsou děti katolické všechny, je-li otec katolíkem. Je-li katoličkou matka, pak jsou dcery katoličkami, syni po otci evangelíky.
7. Nekatolíci si mohou kupovat statky a domy. Mají právo na městská a mistrovská práva, na akademické hodnosti. Napříště nemá náboženství rozhodovat ani v zaměstnání, ani v postavení ve vojsku. Rozhodující jsou schopnosti a počestnost uchazeče. Nekatolíci nesmějí být nuceni ke katolické přísaze a k účasti na katolických bohoslužbách.

Aby se předešlo omylům, nařídil císař, aby byl oběžník o tolerančním patentu zaslán i všem katolickým duchovním s výzvou ke snášenlivosti.

Doba vyhlášení patentu byla různá. V Uhrách byl oznámen dříve než v Čechách a na Moravě. I forma oběžníku se lišila. Jediné moravské gubernium dalo nařízení přeložit do češtiny. Jeho cesta na venkov byla pomalá a mnohdy úmyslně zdržovaná. Výsledek ohromil úřady i samotného císaře. Za rok se přihlásilo v habsburských zemích přes 73 tisíce evangelíků. Na Moravě vzniklo ve dvou letech 11 sborů helvetského a 11 sborů augspurského vyznání. Bylo to mnoho z hlediska úřadů po 160 letech násilné rekatolizace, málo, pomyslíme-li na náboženské poměry v době předbělohorské.

Věra Doleželová, 1. část

I zůstávali v učení apoštolském

Sličnou knihu s tímto názvem sepsali nosislavští evangelíci zvučných domácích jmen, jejichž vztah k nosislavskému evangelickému sboru se dá doložit dlouhým rodokmenem. Jsou to dva: Jiří Lukl a Vladimír Svoboda. Ten třetí, Ondřej Macek, nedlouho farář nosislavské církve evangelické, přišel odjinud, ale přece z téže evangelické církve, aby měl právo nastoupit do vlaku, který odedávna, od reformace 16. století, sbírá na každé stanici, kde vlak staví, nové bratry a sestry. Jsou případy, kdy se bude jednat o příběh jednoho člověka na jediném místě, a jsou jiné, kdy náš člověk je s to nastoupit do toho vlaku v několika stanicích; tento cestovatel je především evangelík. Proto nosislavská církev přijala bratra Ondřeje s dobrým očekáváním, že své mládí a vzdělání i osobní kvalitu bratrství nasadí ve prospěch života celého obecenství, což se i děje.

Ti tři se spojili k práci, která se liší od prostého kronikářství. Nahlédnete-li do obecní kroniky, objevíte ten rozdíl. Obecní kronikář hledí, aby obstál před očima svých spoluobčanů, evangelický historik chce obstát ještě nadto před Bohem. Vypravuje o spoluobčanech, avšak zvláště v kritické situaci snaží se dovolit Bohu, aby do ní vnesl světlo své pravdy a milosrdenství. Evangelický historik proto nevynáší náhlé, úsečné soudy o lidech, ví, že u Boha není soudu bez milosrdenství. Evangelický historik si může, ba musí dovolit podepřít své obecné tvrzení faktem, že v první třídě se platilo za křest 36 krejcarů stříbra, v druhé třídě 18 krejcarů. Tak i poplatky za pohřeb a za oddávky. V první třídě zaplatíte za pohřeb 2 zlaté, bez kázání 1 zlatý, v druhé třídě 1 zlatý 30 krejcarů, bez kázání 45 krejcarů stříbra. Zjistíte, jak je to čtení o skutečném životě až do těch zlatých a krejcarů zajímavé, a čtenář se časem doví, že evangelický kazatel po tolerančním patentu vybíral tyto poplatky, ale byl povinen je odvádět římskokatolickému „kolegovi“, aby ten nepřišel k žádné újmě. Teprve císařský patent o půl druhého století později tuhle „kolegialitu“ zrušil. Zase doklad o tom, že v dějinách se děje i něco dobrého. To ovšem je řečeno z evangelického pohledu, pohled římsko-katolického kolegy není bez slz už nad reformací, nad tolerančním i císařským patentem i nad první Masarykovou republikou.

Faktický, konkrétní život, díváme-li se na něj bez ideologických a jiných růžových brýlí, je možný jen na základě peněz. Platí, že bez peněz nelze skoro nic dělat. O tom vás přesvědčí právě tato kniha, která nese název jakoby natruc „I zůstávali v učení apoštolském“, když by bylo přiměřenější nazvat ji pěkně reformovaně, třeba Peníze k slávě Boží. Nicméně to rozhodnutí zůstat v učení apoštolském je důležité, protože je prvořadé. Bez rozhodnutí – ať už máte málo peněz nebo mnoho – se vůbec nic nehne. Nosislavští měli na stavbu kostela připraveno jen 15 tisíc zlatých, stavba stála téměř 80 tisíc zlatých, leč v jejich zprávě není ani zmínky, že by sbor si na to stýskal, naopak naleznete tam slova plná hrdosti, že sbor si nemusel na žádnou ze svých staveb půjčovat nebo ani nikoho žádat o podporu (str. 86). Kde není odvaha a rozhodnutí, tam se peníze stávají jen lákadlem pro zloděje. Jsou

určeny k tomu, aby kolovaly, jak učil TGM, a není to v rozporu s pohledem Nového zákona na peníze (1 Tm 6,9).

To chválím, že autoři zahrnuli do dějin svého sboru tu dobu, kdy Jan Hus připomínal lidem všem Boží pravdu a hájil ji celým životem. Pod husitství zahrnuli celou reformaci, českou i světovou.

Díky za fotografie a za jména jednotlivých osob, která dokládají, že evangelium není učení, vyhlášené na pustém místě do vzduchu a pak na papír, nýbrž učení, které bylo zaseto do srdce lidí. Proto budeme vždycky vítat každé jméno, které se vyskytne v biblickém textu, a přijímáme stejně tak 16. kapitolu listu Římanům, která obsahuje jen jména lidí, s nimiž se apoštol Pavel setkal na svých cestách a měl je za své spolupracovníky. Církev jsou dnes ti, které zachytil fotografický aparát. Apoštol Pavel by jej jistě nosil u pasu. Kdybychom nemohli o některém jménu nic nakonec povědět, bude každé jméno památníkem na jednu osobu, která se přihlásila ke Kristu a vstoupila do života věčného.

Připojené písemné doklady z té doby nemohou zastříť skutečnost, že jejich pisatelé nesdílejí s námi náš pohled na Starý a Nový zákon, zejména na jejich ústřední postavu a její dílo. Ale je to důkaz, že každá doba odpovídá na pozvání evangelia jiným, svým způsobem, ze své situace, ze svých pocitů. Ti staří dávní páni se nám dnes jeví jako nedorostlí v rozumu či v citu oproti způsobu, s jakým se soustřeďujeme jakoby k jediné postavě v Bibli, k Ježíši Kristu – nebo aspoň oproti mému způsobu. Jsme dál v poznání a ve víře? Právě k tomuto tématu mluví Provolání presbyterstva z roku 1903, z něhož na mnohé evangelíky křičí obžaloba: Na vaši Bibli je na prst prachu! Nesvětíte den Páně, a proto jste zchudli. Boží církvi, která nejednou poznala, jak těsně spolu souvisí víra a skutky, poradil prorok Izajáš 8,20: zpět k zákonu a svědectví Božímu. Provolání vědomo pomíjivosti podobných napomínek končí prosbou: „Kéž by tento hlas starších nebyl hlasem volajícího na poušti.“

Nesmím prodlít ani v této řeči, proto končím, ale neušetřím vás svých pocitů při četbě této knihy: věru nečekal jsem, že budu její četbou tak zaujat. Během 3 dní jsem ji přečetl. Kdybych byl aspoň čestným občanem Nosislavi! Ale vždyť jako člen téže evangelické církve, k níž se Nosislavští přiznávají, mám s nimi v společného než pozemské občanství, a to víc je nebeské občanství, v které se učíme věřit, i když si ti Nosislavští myslí, že nad jejich víno nikde není.

Konečně po dlouhém výkladu radím autory, jak se sluší podle abecedy a před Bohem jako téhož rodu – Jiří Lukl, Ondřej Macek, Vladimír Svoboda. A až se setkáme, poděkuji vám za dobrou a užitečnou knihu.

Josef Veselý

Knihu "I zůstávali v učení apoštolském" s podtitulem "Snažení a rozpomínání evangelíků na Nosislavsku" lze zakoupit za 150 Kč ve sboru v Nosislavi a v Brně I. (dotovaná cena). Po domluvě dodáme ve vyžádaných kusech i do jiných sborů. Publikaci podpořilo Ministerstvo kultury ČR, Městys Nosislav a další četní sponzoři. Má přes 200 stran, bohaté přílohy a četné fotografie.

Natálka

Natálčin domek byl nejčistší, nejnablýskanější a nejlépe udržovaný z celé vesnice. Natálka u něj měla krásnou zahrádku a také uměla skvěle vařit. Od rána do večera uklízela, utírala prach a leštila. A tak si nemohla všimnout velké hvězdy, která se rozsvítila na noční obloze. Neviděla ani průvod světélek, která se blížila k vesnici. Neslyšela zvuk píšťal a bubínků, který stále sílil. Nevšimla si ani vzrušeného šepotu a hlasu vesničanů. Slyšela teprve tehdy, když někdo zabušil na dveře.

„Co se děje?“ zeptala se škvírkou pootevřených dveří. Uviděla vrásčitou tvář pastýře. Nos měl zrudlý zimou a ve vlasech plno sněhu. „Můžeme se u tebe trochu ohrát?“ zeptal se.

Natálka si vzpomněla na vydrhnutou podlahu a nepořádek, který jí v domě nadělají, ale pustila je dál. Pastýři otevřeli oči dokořán, když uviděli domácí chléb, sladkosti, marmelády a všechno, co doma Natálka uvařila a upekla. A protože měla dobré srdce, ode všeho jim nabídla.

„Kam máte namířeno?“ zeptala se, když je obsluhovala u stolu.

„Jdeme za hvězdou. Vede nás ke králi, který se právě narodil. Je to největší král, co kdy žil, král nebe i země,“ odpověděl pastýř.

Jestli chceš, můžeš jít s námi,“ poznamenal druhý pastýř. „Také mu můžeš přinést nějaký dárek.“

„Ale kdepak, nevím, jestli by mě chtěl vidět,“ namítla Natálka.

„A co bych mu tak mohla darovat? smutně se odmlčela. „Mám tu košík plný hraček,“ dodala s povzdechem. „Moje dítě, můj malý král, umřel, ještě když byl maličký.“

„Tak půjdeš s námi?“ vyptávali se pastýři. „Můžeme vyrazit.“

„Já přijdu až zítra,“ zavolala za nimi Natálka. „Dohoním vás. Ještě tu musím poklidit, vybrat dárek a připravit se na cestu.“

Uklízela, cídila, klepala koberce a polštáře. Uplynul den a noc. Konečně se rozhodla. Vytáhla koš hraček – ale ty byly zaprášené! Takhle je přece nemůže darovat králi nebe a země! Začala je tedy čistit a mýt, až byly všechny skoro jako nové. Další den ráno se konečně vydala na cestu. Spěchala, běžela ode vsi ke vsi a všude se ptala na pastýře.

„Ano, ano, viděli jsme je,“ přikyvovali lidé. „Šli tamhletím směrem.“

Dny plynuly, ale Natálka si nedopřála oddechu. Šla ve dne v noci. Konečně dorazila do Betléma. Všude se vyptávala na to královské dítě, ale nikdo o něm nevěděl. Teprve hostinský jí řekl: „Jestli se chceš podívat na místo, kde bylo, musíš hledat chlév na kopci za městem. Já jsem pro ně už neměl místo.“

Natálka se rozběhla tím směrem, ale když udýchaná dospěla k chlévu, nikdo tam nebyl.

Myslíte, že byla zklamaná? Ani náhodou! Říká se, že Ježíška hledá dodnes, protože čas věnovaný na hledání těch pravých věcí nemá za ztracený. Každý rok chodí od domu k domu a ptá se:

„Není Ježíšek náhodou tady?“

A když o Vánocích slyší, že nějaké dítě bylo hodné, vytáhne z koše dárek a nechá mu ho v noci u postýlky. Dobře ví, že každé dítě, přestože to není Ježíšek, je velkou nadějí pro všechny lidi. A je to také velký dar od Boha.

z knihy Bruno Ferrera vybrala Jana Slámová

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.1.	Marie Bauerová	84 let
1.1.	Zdena Matochová	70 let
2.1.	Krista Grmelová	82 let
4.1.	František Havránek	83 let
4.1.	Miluše Šubartová	85 let
7.1.	Petr Král	50 let
8.1.	Antonín Komosný	79 let
9.1.	Božena Koloušková	81 let
9.1.	Pavel Stáhel	40 let
10.1.	Naděžda Makovská	83 let
13.1.	Milada Kunderová	74 let
14.1.	Zdeněk Mráz	83 let
14.1.	Miloš Tasovský	77 let
16.1.	Růžena Kotasová	85 let
17.1.	Ivona Klocová	60 let
18.1.	Eva Joklová	87 let
20.1.	Olga Nekudová	88 let
21.1.	Pavel Ondra	40 let
21.1.	Zdenka Suchomelová	78 let
23.1.	Petr Herzog	78 let
23.1.	Miloslava Smetanová	89 let
23.1.	Františka Doleželová	78 let
27.1.	Zdenka Kršková	76 let
28.1.	Jaroslava Jurková	83 let
28.1.	Pavel Kamínek	50 let
28.1.	Vladimíra Měšťanová	84 let
30.1.	Miriam Smutná	70 let
30.1.	Martin Šedivý	30 let
30.1.	Libuše Tomášková	90 let

Oddáni byli:

3.12	Andrea Kačírková a Miroslav Chládek
------	--

Brno II

1.1.	Vlasta Svobodová	82 let
1.1.	Jiří Válek	73 let
3.1.	Hana Jurdová	71 let
3.1.	Vítězslav Urban	40 let
8.1.	Vlasta Horáková	86 let
8.1.	Lenka Svobodová	30 let
9.1.	Milan Kos	70 let
9.1.	Elisabeth A. Fikejsová	40 let
11.1.	Olga Procházková	76 let
12.1.	Josef Pospíšil	89 let
12.1.	Růžena Albrechtová	88 let
12.1.	Dagmar Hádková	83 let
12.1.	Marcela Klvačová	50 let
13.1.	Františka Kolínská	91 let
13.1.	Miloslava Štěrbová	75 let
14.1.	Augusta Rakovská	87 let
14.1.	Josef Prudký	85 let
15.1.	Naděžda Šebestová	81 let
17.1.	Zdeňka Čurdová	96 let
17.1.	Alena Haviřová	86 let
17.1.	Tim Fikejs	10 let
18.1.	Jaroslava Hájková	90 let
19.1.	Pavel Vojtišek	76 let
19.1.	Jaroslav Kučera	60 let
21.1.	Anežka Fidrmucová	89 let
21.1.	Karel Sklenář	70 let
23.1.	Květoslava Hanáková	87 let
24.1.	Jaroslava Rozlilková	71 let
24.1.	Petr Hroník	40 let
27.1.	Růžena Novotná	75 let
28.1.	Vladimír Vlášil	82 let
29.1.	Marie Sýkorová	89 let
31.1.	Hana Pavlovská	83 let
31.1.	Josef Janča	82 let

Rozloučili jsme se

29.11.	Jaroslav Rábek, nar.1930
--------	--------------------------

Přání do nového roku 2011

Do nového roku bych přál svému sboru i bratřím a sestrám v ostatních brněnských sborech, aby naším jediným potěšením v životě i smrti bylo to, že nejsme sami svoji, ale svého věrného Spasitele Ježíše Krista.

Dále, abychom stále rostli ve víře, naději a lásce. Jen abychom nezůstali stát a nekrněli. Abychom se měli tak rádi, že bychom pro lásku a vynalézavou službu neměli ani čas na strach a obavy.

Abychom každý svým darem sloužili ve sborovém společenství.

Abychom s úctou a láskou přistupovali ke všem lidem jako k těm, na něž Kristus vložil svoji ruku, ať to vědí nebo nevědí.

Aby naše domovy byly přístavy pokoje a porozumění. Raději však, aby někdy zajiskřilo, než aby vládl mrtvý klid, v němž bychom se mýjeli.

Aby si děti vážily rodičů a prarodičů jako těch, kteří něco probojovali, promodlili a prověřili. A my starší abychom se radovali z třepotu vlajek ve větru a odvážných vyplouvání mladé generace na moře.

Abychom netahali pejsky a kočky za ocas ani do nich nekopali, když máme zlost, neboť vezme, že všechno stvoření spolu lká a ku porodu pracuje.

Abychom nepustošili prostor, do něhož nás Pán Bůh postavil, aby naše děti a naše vnoučata mohly ještě pohledět na polní kvítí v jeho nadšalomounské kráse.

To je moje upřímné přání.

Jan Pokorný

DÍKY A PROSBY

Hospodine,

děkujeme, že Tě můžeme očekávat. Shromáždili jsme se, abychom slyšeli Tvé slovo, svou mysl k Tobě upíráme, snažíme se srovnat si to všechno v hlavě. Ty víš, jak jsme uvnitř rozkolísaní a nestálí, jak pochybujeme, jak stále něco řešíme nebo hledáme, jak se honíme za málo podstatnými věcmi. Ty nás k sobě přivádíš, abys nás duchovně občerstvil a dal širší obzor našemu uvažování.

Děkujeme za naději, kterou přinášíš, za pokoj, který rozséváš, za bezpečné ukotvení mezi proudy, za to, že skrze svého Syna neseš naše starosti a chceš našemu životu dávat dobrý směr. Chválíme Tě za vše dobré, čeho se nám dostalo a stále dostává. Dej, ať nám Tvé dary nikdy nezevšední.

Prosíme, otevři naše smysly a daruj nám Ducha porozumění, abychom slyšeli Tvé pozvání a očekávání Tvého příchodu aby bylo současně následováním.

Amen.

2. adventní neděle 2011
při bohoslužbách v Brně – Židenice

ZE SBORU BRNO – HUSOVICE

Výlet Vřešťanů do Lipové

V pátek jsme vyjeli vlakem z hlavního nádraží. Poslední náš spoj byl autobus. Kupodivu fara nebyla daleko. Nachystali jsme si spacáky do místnosti s krbem. Potom jsme šli na prohlídku domu a nanosili jsme dřevo ze sklepa. Adam si pouštěl rádio na plné pecky a tak mu ho vedoucí hned večer sebrali. Ta noc byla chladná a nedalo se usnout. Druhý den jsme s některými vedoucími hráli bitvu o rádio, ale Ti nám ho nechtěli dát zpátky. Po obědě jsme vyrazili na šestimetrovou hromadu sena na poli. Cestou jsme potkali tři srny a na hromadě hráli žďuchanou. Po návratu už byla fara pěkně vytopená a povedlo se nám sebrat vedoucím z jejich pokoje rádio. Adam si ho schoval do skříně, která byla u nás v pokoji. Když vedoucí přišli na to, že jsme jim ho vzali, tak prohledali celý pokoj a zjistili, že nejde otevřít ta skříňka, ve které bylo. Jedna malá holka prozradila, jak se skříň otvírá, a vedoucí pak měli rádio do konce pobytu.

Také jsme hráli hru, ve které jsme měli získat po vesnici od rodin, které tam bydlí, různé věci. Ty začínaly na počáteční písmena jména našeho klubu. Jmenovali jsme se klub XXXL. Lidé tam byli velmi hodní. Dostali jsme: k - kapesník, l - lžička, u - utěrka, b - brčko, X - cedulka, XL - Puma, X - cedulka XUL, X - cedulka XXL, l - lístek z pomerančovníku. Předměty jsme získali velmi rychle a všichni také byli velmi pohostinní, takže jsme dostali občerstvení. V neděli jsme byli v kostele. Pan farář na nás byl velice hodný a po společném obědě a závěrečném úklidu jsme jeli domů.

Moc se mi tam líbilo a rád bych poděkoval všem vedoucím, zvláště Michalovi a Valdovi, že si s námi hráli, Františce s Pepinou za to, že dobře vařily, a Kurtovi, Kláře a Lucce, že s ostatními vymýšleli velmi zajímavé hry. Těším se, až mládež zase něco uspořádá.

Tomáš Procházka, 12 let

ZE SBORU BRNO – ŽIDENICE

Koncert a vánoční dárky

„Dárkováním“ nazvali žideničtí již v minulém roce malý adventní trh všelijakých, pokud možno vlastních výrobků, který má trvat od první do poslední adventní neděle a jehož výnos bývá určen na předem dohodnutý sociálně charitativní účel v rámci našeho sboru či církve. Letos se toto dárkování konalo po druhé a jeho zahájení v neděli 27. listopadu odpoledne doprovodil koncert pořádaný v židenickém kostele.

Koncert se těšil dosti hojnému a vděčnému diváckému zájmu, potlesk se ozval nejprve po vystoupení židenického Chrapotu (čtenáři Setkávání asi už vědí, že toto ve světě sborového zpěvu obávané slovo je zkráceným označením Chrámového pomocného tělesa) s dvěma latinskými úvodními chvalozpěvy. A pak zpívali hosté, v obou případech ženy: zněl krásný školený

soprán Daniely Smutné a neméně krásný a školený alt Markéty Fajmonové (jeho majitelka si s ním v případě závěrečného dvojzpěvu úspěšně troufla na part tenorový). Obě pěvkyně, čehož si velmi vážíme, přijely do Brna z daleka, až z Lysé nad Labem. Sopranistka zpívala několik moravských lidových písní v různých úpravách, například Janáčkově a Bohuslava Martinů, spirituály, songy a vánoční píseň, altistka ji mezi jednotlivými čísly střídala nádhernou francouzštinou zpívanými šansony. Velice kvalitní byl i instrumentální doprovod: Danielu Smutnou doprovázela hrou na klavír Vlasta Broučková, Markéta Fajmonová zpívala při strunách vlastní kytary. Tleskalo se po každém čísle a po již zmíněném závěrečném dvojzpěvu ještě mnohem vydatněji a o to déle.

Vybralo se i na vstupném – bylo stanoveno na mnohdy zbytečně skromné evangelické poměry dost vysoko, na stokorunu za osobu. Dálo se tak ovšem v rámci onoho „dárkování“, a o to vyšší pak mohla být suma, odevzdaná k určenému sociálnímu účelu.

Jana Nechutová

CESTOVÁNÍ

Toulky po Balkánu IV – sever Albánie

Z města Kruje, rodiště Skanderbega, sjíždíme do pobřežního města Lezhe, kde Skanderbeg sjednotil albánské klanové náčelníky proti Turkům. Když po 24 letech úspěšných bojů náhle zemřel, byl zde pochován v katedrále, kterou Turci později vyplenili a přeměnili na mešitu. Dnes zde stojí památník chráněný před deštěm plochou střechou a skleněnými stěnami. Uvnitř pod černým dvouhlavým orlem v červeném poli – znakem Albánie – se tyčí Skanderbegova busta, na stěnách visí erby míst, kde Skanderbeg Turkey porazil. Prošli jsme se po hlavním bulváru plném obchůdků, v jednom z nich jsme zakoupili několik lahví levného, ale výtečného koňaku Skanderbeg – je to nejlepší suvenýr z Albánie.

Přirozeným centrem severu země je asi stotisícové město Skadar (albánsky Shkodër). Od 3. století před n. l. bylo hlavním městem Ilýrského království, potom bylo postupně pod římskou, byzantskou, bulharskou, srbskou, benátskou a tureckou nadvládou. Hrad Rozafa nad soutokem tří řek bránil město. Byl dlouho místem posledního odporu Albánců. Vázał tak značnou část tureckých sil, díky čemuž Turci již neměli dost sil pokračovat v dobývání Itálie. Dnes jsou rozsáhlé zříceniny hradu cílem turistů, je odsud nádherný výhled na město i okolí. Symbolem hradu je napůl zazděná žena kojící dítě. Podle pověsti totiž hrad stavěli tři bratři. Dílo se jim nedařilo, dokud na radu poustevníka nezazdili do základů Rozafu – ženu nejmladšího z bratří. Nezazdili ji celou, aby mohla kojit své malé dítě.

Město je centrem albánského katolicismu, proto Enver Hodža zde zřídil muzeum ateismu. Vedle pomníku budovatelů a katedrály zde stojí velká mešita vybudovaná po zemětřesení v roce 1979, které město značně poškodilo. Pozoruhodná je Marubiho fototéka, kterou jsme našli až po delším

hledání. Rozsáhlá sbírka černobílých fotografií zachycuje podobu města i život jeho obyvatel v 19. a 20. století. S Albánií jsme se rozloučili koupeli v průzračných vodách Skadarského jezera, které je největší na Balkáně, Albánii patří asi třetina.

Do severní Albánie jsme se vrátili ještě jednou na podzim. Naším cílem byl hornatý sever země, který tvoří rozsáhlá, těžko přístupná a chudá Vysočina, kde se snad zastavil čas. Donedávna zde život zcela ovládal prastarý Kanun Leka Dukagjina. Je to soubor pravidel chování a trestů za provinění. Jeho čtyři pilíře jsou: čest, pohostinnost, správné chování a příbuzenská loajalita. Kanun předávaný po staletí ústní tradicí byl sepsán až ve

20. století. Skládá se z 12 knih zabývajících se jednotlivými oblastmi života. Tituly jednotlivých knih jsou: Církev, Rodina, Šňatek, Dům, hospodářství, majetek, Práce, Půjčka a dluh, Dané slovo, Čest, Odškodnění, Způsoby odškodnění, Zákony stařešinů a Výjimky.

Nejvíce zaujme „zákon krve“, který ukládá povinnost odplatit krev krví. V rámci pohostinnosti bylo povinností majitele odplatit i krev náhodného hosta, který byl zabit na jeho půdě. Krevní msta tak vedla k řetězci vzájemného zabíjení mužských členů dvou sousedních rodin. Muž, který byl na radě, se proto i léta skrýval v kamenné věži zvané kula. Když byl zabit, jeho mladší bratr měl povinnost zabít vraha, který se začal skrývat po uplynutí měsíce „svobody“, během něhož se musel u vrchnosti za svůj čin vyplatit a nesměl být proto zabit. Důsledkem toho byla neobdělaná pole a chudoba kraje. Barvitě to líčí albánský spisovatel Ismail Kadare. Podle kanunu také žena nemá žádná práva, musí ve všem poslouchat manžela i tchýni. Výjimkou je ale postavení tzv. albánské panny, která přijme mužskou roli, stane se hlavou domácnosti a dědí i majetek. Kanun umožnil zachování národní identity a svébytnosti během turecké nadvlády, způsobil však také zbytečné zabíjení i zaostalost a chudobu kraje.

Do Albánie jsme jeli podél severního okraje Skadarského jezera. Vede tudy také jediná železniční trať spojující Albánii se světem. U severního cípu jezera náš autobus odbočil do hor. Albánské Alpy se táhnou podél severní hranice s Černou Horou. Toto malebné vápencové pohoří zvané také Prokletie je nejjižnější částí 700 km dlouhých Dinárských hor, které zde dosahují svého nejvyššího vrcholu Jezerce (2694 m). Hory jsou zalesněny hlavně buky a borovicemi, místy jsou pastviny a rododendrony, nad nimi se tyčí bílé skalnaté vrcholy. Setkali jsme se s karavanou oslů, s ženou, která při chůzi plete svetr, aby využila čas, se stády ovcí, s včelaři v horách. K chutné kávě v horské samotě nám servírovali sušenku a minerálku.

Po jednodenní túře nás čekal pětidenní přechod hor. Z vesnice Boga jsme přes horské sedlo sestoupili do vesnice Theth ležící v údolí sevřeném horami. V létě je místo přístupné jen nákladáky prašnou silnicí přes vysoké sedlo, v zimě je zcela odříznuté od světa. Ve vesnici je nový kostelík, malé muzeum, podívali jsme se i do kuly

– tradiční opevněné věže, ve které se skrývali muži před krevní mstou. Malá vodní turbína zásobuje stavení elektřinou. Po túře okolo hory Arapit, která uzavírá údolí – Švýcaři zde vyznačili první turistické značky – jsme třetí den přes další vysoké sedlo přešli do vesnice Valbona. I zde byla v suchém řečišti řada bunkříků a velké rozpadající se rekreační středisko. Terénními mikrobusey jsme se přesunuli k vodě a pátý den jsme se po přehradním jezeře Komani přeplavili ke hrázi, kde nás čekal náš autobus. Tento trajekt zde slouží jako jediné spojení se světem pro řadu samot ve stráních dlouhého úzkého údolí albánské nejdelší řeky Drin.

Přešli jsme i hory nad městem Kruje. Zde nás šokovalo, jak auta ze silnice sypou komunální odpad do krásné hluboké nepřístupné krasové rokle – místo silně páchlo. Překvapil nás i mladý pastevec krav v horách, který se chlubil samopalem na zádech. I toto je prý Balkán. Dříve hrdá země orlů je Albánie dnes spíše zemí malých bunkříků a ojetých Mercedesů, která se však po staletích nepřízně osudu rychle dává do pořádku a modernizuje. Přejeme jí jen to nejlepší.

Jan Franců

**Vážení a milí,
zveme Vás ke slavnostním bohoslužbám
v Blahoslavově domě
v neděli 15. ledna 2012 ve 14:30.
Bude při nich seniorem
Jiřím Gruberem
vedena do služby naší druhé faráčky Saša
Hauserová.
Farní sbor ČCE Brno II**

Rozvrh Aliančního týdne modliteb 8.–15. ledna 2011

Téma: Být jiného ducha

každý den vždy v 18 hodin

Neděle	BJB Smetanova 20	Michal Vaněk, SŽ	Nu 14,6-19
Pondělí	SŽ, Nové sady 3	David Kubíček, CB	Nu 13,25-30
Úterý	ČCE, Opletalova 6	Jana Křížová, ECM	Nu 14,1-5
Středa	CB, Kounicova 15	Pavel Coufal, BJB	Nu 14,10-21
	ČCE, Lidická 79	Eva Buttová, CČSH	
Čtvrtek	ČCSH, Botanická 1	Jiří Krejčí, KřS	Joz 2,1-24
	AC Životského 10	Jiří Míšek, ES	
Pátek	CASD, Střední 10	Jiří Gruber, ČCE	Nu 13,1-16
Sobota	KS, Šámalova 15a	Pavel Marván KS	Jz 15,13-19
Neděle	ES, Barvičova 85	Petr Dvořáček CB	Joz 14,6-15

Ekumenická bohoslužba slova

v rámci týdne modliteb za jednotu křesťanů se koná v úterý 24.1. v 19 hodin v kostele u sv. Jakuba v Brně. Kázáním na text 1 Kor 13,1-3 poslouží Jiří Gruber (ČCE), Oldřich Svoboda (AC) a Martin Grombiřík (ECAV). Bohoslužbu společně připravují sbory a farnosti církví ŘK, ČCE, CČSH, CB, BJB, ECM a ECAV, které působí ve středu Brna.

Kavárnička v lednu 2012

každou středu v 15:00 ve sboru Brno I, Opletalova 6

- 4.1. Zajímavosti ze života Aloise Jiráska se dovíme od sestry Věry Doleželové.
- 11.1. Koncert mladých umělců z konzervatoře.
- 18.1. Obrázky z jihozápadní Francie promítá bratr Jan Franců.
- 25.1. Pojďme, poslechněme si vyprávění bratra faráře Jana Pokorného.

Brno I

V úvodu schůze jsme se pozastavili nad zvýšenými náklady nového plotu před Betlémským kostelem (722 tisíc Kč), které byla způsobeny řadou nutných víceprací. Radost nám udělaly prosincové nešpory jak účastí, tak sbírkou pro brněnskou Diakonii. Na další čtyřleté období byli zvoleni do dozorčí rady střediska Diakonie v Brně bratr Jakub Ventruba a sestra Hedvika Vojtíšková. Bratr Pavel Janeček informoval o posledních přípravách adventního sdílení v Červeném kostele, které bude otevřené pro nejširší veřejnost. Od ledna pobeží kurz Beta, do něhož se přihlásilo 6 hostů z kurzů Alfa. Středisku Diakonie v Kloboukách byla odsouhlasena překlenovací půjčka ve výši 200 tisíc Kč do začátku roku. Na začátku ledna se sejde stavební komise, která bude řešit sanační práce ve sklepě na Opletalově. Čtvrtou neděli v lednu bude společný oběd na faře a seznámíme se s možností stát se fairtradovým sborem.

Jiří Gruber

Brno II

K 1. prosinci začala své působení jako farářka sboru Saša Hauserová. – Staršovstvo potvrdilo své rozhodnutí přikročit k opravě uvolněných bytů ve 2. poschodí obytného domu tak, aby mohly být znovu používány k nájemnému bydlení. – Sbor Brno II budou v příštím pracovním období zastupovat v dozorčí radě střediska Diakonie v Brně Pavla Potočková a Věra Osvaldová, jejich náhradnicí bude Věra Průdková. – Presbyterky a presbyteři se i v nastávajícím svátečním období budou podílet na bohoslužebném dění. – Na příští měsíc sbor připraví uvedení nové kazatelky do služby. S radostí k němu zveme.

Jaroslav Vítek

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.1.

Úterý:

15:00 DD Věstonická
17:00 dětský klub
16:00 náboženství
19:00 příprava NS

Středa:

13:00 Diakonie 4. a 18.1.
15:00 kavárnička
16:00 konfirmandi
18:00 kurz Alfa
19:00 mládež 11.1. a 25.1.

Čtvrtek:

10:00 klub otevřených
dveří 5.1., 19.1.
17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola
11:00 setkání na faře

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.1.

Úterý:

13:00 Diakonie 10. a 24.1
19:30 setkání střední
generace

Středa:

18:00 biblická hodina
19:15 mládež

Čtvrtek:

15:30 konfirmandi
15:45 vyučování dětí
16:45 dorost
19:00 mladý divadelní
spolek

Sobota:

9:30 DD Kociánka
14.1.; 28.1.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v Blahoslavově domě

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina
20:00 staršovstvo 12.1.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání na faře
18:00 Desert 8.1.

Brno – Židenice

Úterý:

16:30 BH pro děti
19:00 starší mládež

Středa:

17:00 konfirmandi
19:00 BH Blansko
19:30 staršovstvo 11.1.
19:00 modlitba se zpěvy
z Taizé 18.1.

Čtvrtek:

17:30 mladší mládež
19:30 biblická hodina

Pátek:

19:00 setkání sboru
Michaela Kubelová –
Vyprávění o Angole 20.1.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v modlitebně
18:30 pěvecký sbor

Brno I	Brno II	Brno – Husovice	Brno – Židenice
1.1. Nový rok ČK Olga Tydlitátová, VP Rch Olga Tydlitátová, VP	BD Jaroslav Vítek, VP Kuř A. Hauserová, VP Tiš 13:45 Hauserová, VP	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Rom. Špačková, VP Bl Romana Špačková, VP
8.1. První po Zjevení Páně BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber	BD A. Hauserová Tiš 10:30 J. Vítek	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
15.1. Druhá po Zjevení Páně BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Jaroslav Vítek Tiš 10:30 A. Hauserová BD 14:30 Jiří Gruber <i>pověření kazatelky</i>	Hu Štěpán Hájek Ma Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
22.1. Třetí po Zjevení Páně BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber <i>sborový oběd</i>	BD A. Hauserová Tiš 10:30 Jaroslav Vítek	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Jan Asszonyi
29.1. Čtvrtá po Zjevení Páně BK Marta Židková ČK Marta Židková, VP <i>Křest</i>	BD Martin Prudký Tiš 13:45 A. Hauserová BD 15:30 <i>sborové odpoledne</i>	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Kuř: Kuřim v 10:00 Tiš: Tišnov	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00